

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัย ซึ่งได้แก่วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขป ผลการวิจัยที่สำคัญ การอภิปรายและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่บุคลากร เฉพาะในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 1 ที่สอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 จำนวน 15 โรงเรียน บุคลากรเหล่านี้ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ชุกรการและปกครอง โรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 60 คน

1.2 หัวหน้าหมวดวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 8 หมวด ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาพละนันทนัย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาศิลปะโยคีนา และหมวดวิชาอาชีพปฏิบัติ โรงเรียนละ 8 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 120 คน

1.3 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาทั้ง 8 หมวดดังกล่าวใน ข้อ 1.2 โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างหมวดวิชาละ 2 คน ในแต่ละโรงเรียน รวม 16 คน คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 240 คน

- 1.4 เจาหน้าทีต่าง ๆ ไคแก เจาหน้าทีแฉแฉว เจาหน้าทีพะเบียม เจาหน้าทีวัค
ผลการศึกษาและเจาหน้าทีหองสมุค โรงเรียนละ 4 คน รวมเป็นจำนวนทังสิ้น
60 คน

ในแเตละโรงเรียนจะมีบุคคลากรจำนวน 32 คน เมื่อรวมทัง 15 โรงเรียน จะเป็น
จำนวนบุคคลากรทังสิ้น 480 คน แตะในการสงแบบสอบถาม จะสงตามจำนวนของบุคคลากรที่ปฏิบัติหน้าที
อยูจริง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เพื่อสำรวจ
ข้อมูล มีจำนวน 14 ชุด โดยแยกตามประเภทของบุคคลากร คือ

แบบสำรวจที 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

แบบสำรวจที 2 สำหรับหัวหน้าสาขาวิชา หรือหัวหน้าหมวดวิชา เนื้อหาสาระของ

แบบสอบถาม เหมือนกันหมดทัง 8 หมวด

แบบสำรวจที 3 - 10 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในแเตละหมวดวิชา แตะฉบับจะมี
เนื้อหาสาระแตกตางกันไปตามสาระสำคัญของแเตละหมวดวิชา

แบบสำรวจที 11 - 14 สำหรับเจาหน้าทีแฉแฉว พะเบียม วัคผลการศึกษาและ
หองสมุค

ลักษณะ ของแบบสอบถามทุกฉบับ ประกอบคยส่วนทีเป็นการสำรวจข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ซึงมีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบ (Check List) และระดับปัญหาการใช้หลักสูตรของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึงมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สำหรับในตอนนี้
ของแบบสำรวจที 2 - 10 จะมีแบบตรวจสอบปัญหาเพิ่มเติม นอกจากนั้นในตอนสุดท้ายของแบบสำรวจ
ชุดที 2 และชุดที 11 - 14 จะมีคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) ใหญ่ตอบแบบ
สอบถามตอบไคอย่างเสรีอีกคย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไคไปสงแบบสอบถามและไปรับคืนคยตนเอง ไคมี
รายละเอียด คังนี้

- 3.1 แบบสำรวจสำหรับผู้บริหารโรงเรียนส่ง 54 ฉบับ ได้รับคืนครบ 54 ฉบับ แต่
สมบูรณ์ 52 ฉบับ คิดเป็น 96.30 %
- 3.2 แบบสำรวจสำหรับหัวหน้าหมวดวิชาส่ง 115 ฉบับ ได้รับคืน 103 ฉบับ สมบูรณ์
97 ฉบับ คิดเป็น 84.35 %
- 3.3 แบบสำรวจสำหรับอาจารย์ผู้สอนส่ง 196 ฉบับ ได้รับคืน 183 ฉบับ สมบูรณ์
178 ฉบับ คิดเป็น 90.82 %
- 3.4 แบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ส่ง 60 ฉบับ ได้รับคืนและสมบูรณ์ 51 ฉบับ
คิดเป็น 85.00 %

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 425 ฉบับ ได้รับคืนและสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 378 ฉบับ คิดเป็น
88.94 %

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใ่วิธีการทางสถิติ ดังนี้

- 4.1 หากคะแนนดิบ จากแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบ
- 4.2 หากการอยละ จากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 หากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นมาตรา
ส่วนประมาณค่า

5. การเสนอข้อมูล เสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย จะลำดับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน
3. ปัญหาการใช้หลักสูตรในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 8 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในแต่ละมหาวิทยาลัยจะแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้
 - 3.1 ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้ามหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย วิธีสอน สถานที่เรียน วิธีวัดผล วิธีการออกข้อสอบ วิธีการให้ระดับคะแนนและระดับปัญหาการใช้หลักสูตร
 - 3.2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งประกอบด้วยวิธีสอน เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ วิธีวัดผล วิธีการออกข้อสอบและระดับปัญหาการใช้หลักสูตร
4. ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษาและเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. วุฒิทางวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ามหาวิทยาลัย อาจารย์และเจ้าหน้าที่ ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี คือ มีถึง 76.19 % มีปริญญาโท 3.97 % และต่ำกว่าปริญญาตรี 19.84 %

2. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา ส่วนมากดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ส่วนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ส่วนมากดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 1 ปี โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่มีจำนวนถึง 50.98% ที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 1 ปี จากบุคลากรรวมทั้งหมด บุคลากรที่ดำรงตำแหน่ง 5 ปี ขึ้นไปมี 30.16 % รองลงมาได้แก่บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 1 ปี มี 28.84 % 1 - 3 ปีมี 20.63 % และ 3 - 5 ปีมี 20.37 %

3. การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรม ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและเจ้าหน้าที่ส่วนมาก เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมต่ออาจารย์ผู้สอนแล้วมากถึง 59.5% ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจากบุคลากรทั้งหมด บุคลากรที่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรม 57.14% และอีก 42.86 % ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรม

ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน

ปัญหาการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่จะรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 2.85$) ปัญหา รองลงมาได้แก่ความเพียงพอของหนังสือหลักสูตรและ เอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตร ($\bar{X} = 2.75$) และความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ($\bar{X} = 2.71$)

ขอให้นำสังเกตคือ มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 20 คน (38.46 %) ตอบว่าไม่ได้จัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และมีผู้บริหารจำนวน 17 คน (32.69 %) ตอบว่าไม่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน

ปัญหาการใช้หลักสูตรในหมวดวิชาต่าง ๆ

หมวดวิชาภาษาไทย

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย

- 1.1 วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าหมวดวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดได้แก่ การฝึกทักษะ รองลงมาได้แก่การแบ่งกลุ่มคนควา การบรรยาย
 - 1.2 สถานที่เรียน ใช้เฉพาะห้องเรียนธรรมดาเท่านั้น
 - 1.3 วิธีวัดผล วิธีวัดผลที่หัวหน้าหมวดวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดได้แก่ การตรวจผลงาน รองลงมาได้แก่การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย
 - 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนเองมีมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร หัวหน้าหมวดวิชามีความเห็นว่า การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละวิชา มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมาได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอนในหมวด ($\bar{X} = 2.64$) ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา ($\bar{X} = 2.64$) การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ($\bar{X} = 2.50$) ความเพียงพอของเวลาดำเนินงานในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน ($\bar{X} = 2.50$) และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการของหมวดวิชา
 - 1.7 โครงการปรับปรุงในหมวดวิชาภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาเสนอแนะโครงการปรับปรุง พอสรุปได้ดังนี้ ควรจัดหาโครงการสอน ระยะเวลาการสอน แบบเรียน และหนังสืออ่านนอกเวลาให้พอเพียง ควรจัดอบรมหรือสัมมนาครูในหมวดเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะด้านวิธีการวัดผลและทำอุปกรณ์การสอน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตร ของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การฝึกทักษะ การแบ่งกลุ่มคนควาและการอภิปราย

- 2.2 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร หนังสืออ่านประกอบ คู่มือการประเมินผล การเรียน คู่มือหลักสูตรและโครงการสอน ส่วนใหญ่มีแต่ไม่เพียงพอ และ บางแห่งไม่มีคู่มือหลักสูตรและประมวลการสอน แต่หลักสูตรประมวลการสอน และแบบเรียนส่วนมากมีเพียงพอ
- 2.3 สถานที่วัสดุและอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา แผนภาพและเครื่องฉาย ภาพขามศีรษะ สไลด์ หุ่นจำลอง ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนแผนเสียงและ เครื่องเล่นแผนเสียง เทปและเครื่องเล่นเทป ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
- 2.4 วิธีวัดผล วิธีวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด ได้แก่การตรวจผลงานและ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย
- 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองมากที่สุด
- 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบในวิชา วรรณคดีของนักเรียนที่ห้องสมุดจักรบริการใหม่ปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 2.82$) รองลงมาได้แก่การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ ($\bar{x} = 2.68$) การที่ หลักสูตรใหม่มีไคแมง เนื้อหาวิชาวรรณคดีในวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาบังคับ ออกเป็นแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 2.61$) หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมง "การใช้ภาษา" ทุกคาบเวลา ($\bar{x} = 2.54$) และความเพียงพอของ เวลาที่จะให้นักเรียนคนควา ($\bar{x} = 2.50$)

หมวดวิชา สังคมศึกษา

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชา สังคมศึกษา
 - 1.1 วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด ได้แก่ การแบ่งกลุ่มคนควาและการศึกษานอกสถานที่

- 1.2 สถานที่เรียน ครูผู้สอนใช้ห้องเรียนมากที่สุด
 - 1.3 วิธีวัดผล วิธีวัดผลที่หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดได้แก่ การสอบข้อเขียนแบบปรนัย
 - 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร มีปัญหาเดียว คือ การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
 - 1.7 โครงการปรับปรุง การปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย และเนื้อหาวิชาควรถูกต่อเกี่ยวเนื่องกันเป็นลำดับ ปรับปรุงแบบเรียน ควรจัดประชุมอาจารย์ จัดหาครูและอุปกรณ์การสอนให้พอเพียง
2. ปัญหาการใช้หลักสูตร ของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด
 - 2.2 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เอกสารทุกประเภทยกเว้นแบบเรียน และคู่มือการประเมินผลการเรียน ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ คู่มือการประเมินผลการเรียน ส่วนมากไม่มีเลย แต่แบบเรียนส่วนมากมีเพียงพอ
 - 2.3 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ แผนภาพและเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ภาพยนตร์ หุ่นจำลอง ฟิล์มสตริป ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนห้องสังคมศึกษา แผนที่ สไลด์ เทปและเครื่องเล่นเทป ลูกโลก แผนที่ ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ

- 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการตรวจผลงานมากที่สุด
- 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนออกข้อสอบเองทั้งหมด
- 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.00$) รองลงมาได้แก่ การสอนให้นักเรียนเข้าใจ และรู้วิธีแก้ปัญหของสังคม ($\bar{X} = 2.96$) การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาสังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.67$) การหาหลักฐานในสังคม มาใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.63$) และเนื้อหาวิชาที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้สอน ($\bar{X} = 2.63$)

หมวดวิชาพลานามัย

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
- 1.1 วิธีสอน หัวหน้าหมวดแนะนำให้ใช้วิธีการฝึกทักษะและการฝึกปฏิบัติมากที่สุด
- 1.2 สถานที่เรียน ใช้โรงพลศึกษามากที่สุด
- 1.3 วิธีวัดผล หัวหน้าหมวดแนะนำให้ใช้วิธีการ สอบภาคปฏิบัติมากที่สุด
- 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
- 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนมากที่สุด
- 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร การเปิดวิชาเลือกในหมวดมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 2.67$) รองลงมาได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนครู กับจำนวน วิชาที่เปิดสอนในหมวด ($\bar{X} = 2.58$) และการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัด การประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

- 1.7 โครงการปรับปรุง หัวหน้าหมวดวิชาเสนอแนะ พอสรุปได้ดังนี้ ควรจัดทำตำราเรียน อุปกรณ์การสอนให้พอเพียง ควรจัดอบรมครู ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาสู่ศึกษาและควรจัดเวลา เรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน ในหมวดวิชาพลานามัย
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการฝึกปฏิบัติมากที่สุด
 - 2.2 เอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เอกสารทุกประเภทส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
 - 2.3 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ส่วนมากไม่มีโรงพลศึกษา สนามแบดมินตัน สไลด์ และโดยเฉพาะหุ่นจำลองไม่มีเลย ส่วนอุปกรณ์ประเภทอื่น ๆ บางแห่งมีเพียงพอ แต่ก็เป็นส่วนน้อยมาก
 - 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอบภาคปฏิบัติมากที่สุด
 - 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนออกข้อสอบเองมีมากที่สุด
 - 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร การเปิดวิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกในหมวดพลานามัยใหญ่ทองและเหมาะสมกับจำนวนบุคลากรมีปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 2.96$) รองลงมาได้แก่การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาพลานามัย ($\bar{x} = 2.71$) ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องกีฬาในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอน ($\bar{x} = 2.67$) และความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนคนควา ($\bar{x} = 2.08$)

มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้ามหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
 - 1.1 วิธีสอน หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการปฏิบัติในห้องทดลองมากที่สุด
 - 1.2 สถานที่เรียน ใช้ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์มากที่สุด
 - 1.3 วิธีวัดผล หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการตรวจผลงานมากที่สุด
 - 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนมีมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.69$) และความเพียงพอของเวลาแก่นักศึกษาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน ($\bar{X} = 2.69$) มีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่การรวมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ($\bar{X} = 2.50$)
 - 1.7 โครงการปรับปรุง หัวหน้ามหาวิทยาลัยเสนอแนะว่า ควรจัดทำตำราเรียน อุปกรณ์การสอนประเภทเครื่องมือวิทยาศาสตร์ให้พอเพียง ควรเพิ่มครู ครูไม่ควรสอนเกิน 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะต้องตรวจงานเด็กควย ควรมีคลังข้อสอบ สร้างข้อสอบมาตรฐาน ควรจัดอบรมครูทุกปี
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน ในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้การบรรยายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การปฏิบัติในห้องทดลอง

- 2.2 เอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เอกสารทุกประเภทยกเว้นแบบเรียนและคู่มือการประเมินผลการเรียน ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ แบบเรียนส่วนมากมีเพียงพอ และคู่มือการประเมินผล ส่วนมากไม่มีเลย
- 2.3 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ สไลด์ ฟิล์มสทริป หุ่นจำลองและแผนภาพใช้กับเครื่องฉายภาพขามสีอะ สี ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ประเภทอื่น ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
- 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยมากที่สุด
- 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองมีมากที่สุด
- 2.6 ระบับัญหาการใช้หลักสูตร การใช้เครื่องมือประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 2.89$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่สอน ($\bar{X} = 2.86$) ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนคนควา ($\bar{X} = 2.75$) การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ($\bar{X} = 2.75$) และการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.64$)

หมวดวิชาคณิตศาสตร์

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์
- 1.1 วิธีสอน หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้การฝึกทักษะมากที่สุด
- 1.2 สถานที่เรียน ไซห้องเรียนมากที่สุด
- 1.3 วิธีวัดผล หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการตรวจผลงานมากที่สุด

- 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนเต็มมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ ในการดำเนินงานในหมวดวิชา ($\bar{X} = 2.62$) มีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ การร่วมกับกลุ่มโรงเรียน จัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ($\bar{X} = 2.57$)
 - 1.7 โครงการปรับปรุง หัวหน้าหมวดเสนอแนะว่า ควรเพิ่มจำนวนครู ควรจัดอบรมครู และไม่ควรให้ครูสอนมากเกินไป ควรติดตามผลงานของกลุ่มโรงเรียน โดยเขาร่วมประชุมด้วย ควรจัดโปรแกรมเพื่อให้นักเรียน มีใช้ตามที่มีครูสอน และควรเพิ่มหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาคณิตศาสตร์
2. ปัญหาการใช้หลักสูตร ของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์
- 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการบรรยาย การฝึกทักษะและการแก้ปัญหา มากที่สุด
 - 2.2 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือหลักสูตร โครงการสอน แบบเรียน และคู่มือการประเมินผลการเรียน ส่วนมากมีเพียงพอ ส่วนหลักสูตรและหนังสืออ่านประกอบ ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
 - 2.3 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ห้องคณิตศาสตร์ แผนภาพใช้กับเครื่องฉายภาพ ข้ามศีรษะ ฟลิ้มสคริป และสไลด์ ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนรูปทรงเรขาคณิต ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
 - 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ใช้วิธีการ สอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยมากที่สุด

- 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
- 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกเรียน แต่ละรายวิชา ($\bar{X} = 2.92$) มีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 2.58$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. ปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏ
 - 1.1 วิธีสอน หัวหน้ามหาวิทยาลัยแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการฝึกทักษะมากที่สุด
 - 1.2 สถานที่เรียน ใจห้องเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ห้องปฏิบัติการทางภาษา
 - 1.3 วิธีวัดผล หัวหน้ามหาวิทยาลัยแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการตรวจผลงานมากที่สุด
 - 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนมีมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวด มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.00$) ปัญหา รองลงมาได้แก่ ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในหมวด ($\bar{X} = 2.92$) การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา ($\bar{X} = 2.83$) ความเพียงพอของเวลาทำเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน ($\bar{X} = 2.67$) การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ($\bar{X} = 2.50$) และความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน

- 1.7 โครงการปรับปรุง หัวหน้าหมวดวิชา เสนอแนะว่าควร เพิ่มบุคลากร ทำรา
อุปกรณ์การสอน ปรับปรุงแบบเรียนใหม่ ควร จัดอบรมครูทุกคนในหมวด
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน ในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด
 - 2.2 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร หลักสูตร หนังสืออ่านประกอบและคู่มือการ
ประเมินผลการเรียน ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ สำหรับเอกสารประเภทอื่น
ส่วนมากมีเพียงพอ แต่บางแห่งก็ไม่มีเลย
 - 2.3 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา แผนภาพใช้กับเครื่องฉาย
ภาพขามศิระ และแผนเสียง เครื่องเล่นแผนเสียง ส่วนมากไม่มีเลย ฟิล์ม
สตรีปและแผนภาพประกอบการ เรียนส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
 - 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการ สอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยมากที่สุด
 - 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนออกข้อสอบเองมีมากที่สุด
 - 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ ในวิชาภาษา
อังกฤษ มีปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 3.17$) รองลงมาได้แก่การ เขียนจุดมุ่ง
หมายเชิงพฤติกรรมในการ สอบวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.13$) การ จัดเนื้อ
หาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
($\bar{x} = 3.04$) ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า ($\bar{x} = 2.87$)
ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 2.87$)
เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กับเวลาที่สอน ($\bar{x} = 2.61$) และการ
บังคับให้นักเรียนสอบภายในแต่ละรายวิชา ก่อนที่จะเรียนรายวิชาอื่นต่อไป
($\bar{x} = 2.61$)

หมวดวิชาศิลปศึกษา

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษา

- 1.1 วิธีสอน หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้การฝึกปฏิบัติมากที่สุด
 - 1.2 สถานที่เรียน ไซของศิลปศึกษามากที่สุด
 - 1.3 วิธีวัดผล หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการตรวจผลงานมากที่สุด
 - 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนมีมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา มีปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 2.80$) รองลงมาได้แก่ ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในหมวด ($\bar{x} = 2.70$) และการรวมกันกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ($\bar{x} = 2.50$)
 - 1.7 โครงการปรับปรุง ควรเพิ่มบุคลากร จัดหางบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์การสอน จัดอบรมครู
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษา
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด
 - 2.2 เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือการประเมินผลการเรียนและโครงการสอน ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนเอกสารประเภทอื่น ๆ มีแต่ไม่เพียงพอเป็นส่วนใหญ่
 - 2.3 สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ห้องดนตรี เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องเล่นแผ่นเสียง ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนประเภทอื่น ๆ ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
 - 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอบภาคปฏิบัติมากที่สุด

- 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
- 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชากับศิลป์ในห้องเรียน ($\bar{X} = 2.60$) ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนคนกว่า ($\bar{X} = 2.60$) และการเปิดสอนรายวิชาตามถนัดและความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 2.60$) มีปัญหามากที่สุด

หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ
 - 1.1 วิธีสอน หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้การฝึกปฏิบัติมากที่สุด
 - 1.2 สถานที่เรียน ใช้ห้องปฏิบัติการทางคหกรรมมากที่สุด
 - 1.3 วิธีวัดผล หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการสอบภาคปฏิบัติ การทรวผลงาน และการสอบขอเขียนแบบอักษณัและปรนัษมากที่สุด
 - 1.4 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองทั้งหมด
 - 1.5 วิธีการให้ระดับคะแนน ครูผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนมีมากที่สุด
 - 1.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.11$) รองลงมาได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน ($\bar{X} = 2.89$) ความเพียงพอของแบบเรียน ($\bar{X} = 2.89$) ความเพียงพอของงบประมาณ ($\bar{X} = 2.78$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.71$) การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ($\bar{X} = 2.67$) และการ เปิดสอนรายวิชาต่างๆ ตามโปรแกรม ($\bar{X} = 2.56$)
 - 1.7 โครงการปรับปรุง ควรเพิ่มครู วัสดุ อุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ ควรจัดอบรมครูทุกปี

2. ปัญหาการใช้หลักสูตร ของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ
 - 2.1 วิธีสอน อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการฝึกปฏิบัติมากที่สุด
 - 2.2 เอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือการประเมินผลการเรียน แบบทุกแห่ง ไม่มีเลย ส่วนเอกสารประเภทอื่น ๆ ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ
 - 2.3 สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ แปลงสาขา เรือนเพาะชำ เครื่องจักรกลและเครื่องมือโรงงาน ส่วนมากไม่มีเลย ส่วนประเภทอื่นส่วนมากมี แต่ไม่เพียงพอ
 - 2.4 วิธีวัดผล อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอบภาคปฏิบัติมากที่สุด
 - 2.5 วิธีการออกข้อสอบ ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองเท่านั้น
 - 2.6 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนในแต่ละรายวิชา มีปัญหาที่สุด ($\bar{X} = 2.83$) รองลงมาได้แก่ การเปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.58$) และการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.50$)

จากการสรุปปัญหาการใช้หลักสูตร แยกตามหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 หมวดแล้ว ในที่นี้จะสรุป ปัญหาการใช้หลักสูตร รวมทุกหมวดวิชา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาชัดเจนขึ้น ดังต่อไปนี้

1. วิธีสอน วิธีสอนที่หัวหน้าหมวดแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนในหมวดแต่ละหมวดใช้มากที่สุด คือ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่ การฝึกทักษะหมวดวิชาศิลปศึกษาและหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติ ส่วนหมวดวิชาพลาถนัมย์ ได้แก่ การฝึกทักษะและการฝึกปฏิบัติ หมวดวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ การแบ่งกลุ่มคนควาและการศึกษานอกสถานที่ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การปฏิบัติในห้องทดลอง สำหรับอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การฝึกทักษะ การแบ่งกลุ่มคนควาและการฝึกปฏิบัติ ส่วนการสอนแบบโครงการอาจารย์ผู้สอนใช้น้อยที่สุด

2. เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในทุกมหาวิทยาลัย เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ และไม่มีเลย

3. สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ในทุกมหาวิทยาลัย วัสดุและอุปกรณ์ส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ และไม่มีเลย ส่วนสถานที่เรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียน

4. วิธีการออกข้อสอบ ในทุกมหาวิทยาลัย ส่วนมากครูเป็นผู้ออกข้อสอบ

5. วิธีการให้ระดับคะแนน ครูส่วนมากเป็นผู้ให้ระดับคะแนน

6. ระดับปัญหาการใช้หลักสูตร เนื่องจากระดับปัญหาการใช้หลักสูตรมีอยู่ 2 ประเด็น คือ ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้ามหาวิทยาลัย และระดับปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน ในตอนแรกจะกล่าวถึงระดับปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้ามหาวิทยาลัย โดยจะเรียงลำดับจากที่มีปัญหามากที่สุดไป ดังนี้

1. การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา มีปัญหามากที่สุดในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.11$) รองลงมาได้แก่หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.83$) หมวดวิชาศิลปศึกษา ($\bar{X} = 2.80$) หมวดวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 2.71$) และหมวดวิชาสังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.57$)

2. ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในมหาวิทยาลัย มีปัญหามากที่สุดในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.00$) รองลงมาได้แก่ หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.78$) หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.69$) หมวดวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 2.64$) และหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 2.62$)

3. ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนในมหาวิทยาลัย มีปัญหามากที่สุดในมหาวิทยาลัย ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.92$) รองลงมาได้แก่มหาวิทยาลัยศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.89$) และมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา ($\bar{X} = 2.60$)

4. ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอนในหมวด มีปัญหามากที่สุดในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.89$) รองลงมาได้แก่หมวดวิชาศิลปศึกษา ($\bar{X} = 2.70$) หมวดวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 2.64$) หมวดวิชาพลานามัย ($\bar{X} = 2.58$) หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.50$)

5. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางค่านิชาการของหมวดวิชา มีปัญหามากที่สุดในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมาได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 2.50$)

6. ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน มีปัญหามากที่สุดในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.69$) รองลงมาได้แก่หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.67$) และหมวดวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 2.50$)

7. การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ มีปัญหามากที่สุดในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.67$) รองลงมาได้แก่หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 2.57$) หมวดวิชาพลานามัย ($\bar{X} = 2.55$) หมวดวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 2.50$) และหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.50$)

8. การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา มีปัญหามากในหมวดวิชาพลานามัยเพียงหมวดเดียว ($\bar{X} = 2.67$)

9. การเปิดสอน รายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม มีปัญหามากในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติเพียงหมวดเดียว ($\bar{X} = 2.56$)

ปัญหาการให้หลักสูตรของอาจารย์ ยูดสอนทุกหมวดวิชาเรียงตามลำดับที่มีปัญหามากที่สุดไปในกรณีนี้ทุกหมวดมีปัญหาเหมือนกัน จะเรียงลำดับหมวดวิชาไว้ด้วย ดังนี้

1. การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาอังกฤษ มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.17$)

2. การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.13$) มีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่หมวดวิชาพลานามัย ($\bar{X} = 2.71$) หมวดวิชาสังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.67$) หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.64$) หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 2.58$) และหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.50$)

3. การจัดเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.04$)
4. ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้าในมหาวิทยาลัยสังคมศึกษา มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.00$) รองลงมาได้แก่มหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.87$) มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.75$) มหาวิทยาลัยศิลปศึกษา ($\bar{X} = 2.60$) มหาวิทยาลัยพลานามัย ($\bar{X} = 2.58$) และมหาวิทยาลัยภาษาไทย ($\bar{X} = 2.50$)
5. การเปิดวิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกในหมวดพลานามัยให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจำนวนบุคลากร ($\bar{X} = 2.96$)
6. การสอนให้นักเรียนเข้าใจและรู้วิธีแก้ปัญหของสังคม ในมหาวิทยาลัยสังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.96$)
7. ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกเรียนแต่ละรายวิชาในมหาวิทยาลัยคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 2.92$)
8. การใช้เครื่องมือประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.89$)
9. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.87$)
10. จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียน ในแต่ละรายวิชาในมหาวิทยาลัยศิลปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.83$)
11. เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้สอน ในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 2.86$) รองลงมาได้แก่มหาวิทยาลัยสังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.63$) มหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.61$) และมหาวิทยาลัยภาษาไทย ($\bar{X} = 2.54$)
12. ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบในวิชาวรรณคดีของนักเรียนที่ห้องสมุดจัดบริการไว้ในมหาวิทยาลัยภาษาไทย ($\bar{X} = 2.82$)

13. การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในแต่ละ รายวิชา ในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ ($\bar{x} = 2.75$)
14. การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาไทย ($\bar{x} = 2.64$)
15. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือศึกษา ในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยนานาชาติ ($\bar{x} = 2.67$)
16. การหาหลักฐานในสังคมมาใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ($\bar{x} = 2.63$)
17. การบังคับให้นักเรียนสอบผ่านในแต่ละรายวิชา ก่อนที่จะเรียนรายวิชาอื่นต่อไป ($\bar{x} = 2.61$)
18. การที่หลักสูตรใหม่ได้แบ่ง เนื้อหาวิชาการรวมคดีในวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาบังคับ ออกเป็นแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 2.61$)
19. ความสัมพันธ์ของ เนื้อหาวิชา กับ ศิลปในท้องถิ่น ในมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา ($\bar{x}=2.60$)
20. การ เปิดสอนรายวิชาตามถนัดและความสนใจของนักเรียน ในมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา ($\bar{x} = 2.60$)
21. การ เปิดสอนวิชาที่ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น ในมหาวิทยาลัยศิลปปฏิบัติ ($\bar{x} = 2.58$)
22. หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมง "การไต่ถาม" ทุกคาบเวลา ในมหาวิทยาลัยภาษาไทย ($\bar{x} = 2.54$)

4. ปัญหาการใช้หลักสูตร ของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

1. เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่แนะแนวมีความเห็นว่า ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการแนะแนว มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.31$) รองลงมาได้แก่ การจัดเวลาเพื่อให้บริการแนะแนวสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 3.31$) การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพในประเทศไทย เพื่อการแนะแนว ($\bar{X} = 2.69$) การให้ข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อการแนะแนว ($\bar{X} = 2.62$) ความร่วมมือจากผูกครอง ($\bar{X} = 2.54$)

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่แนะแนวระบุปัญหาเพิ่มเติมดังนี้ ขาดความร่วมมือจากคณะอาจารย์ในโรงเรียน เจ้าหน้าที่ชั่วโมงสอนมากเกินไป ขาดการประสานงานระหว่างฝ่ายวิชาการกับฝ่ายแนะแนว และบุคคลส่วนมากทั้งอาจารย์และนักเรียน ไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว

2. เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่ทะเบียนมีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่มีปัญหามากในทุกเรื่อง ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานทะเบียนมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาได้แก่ ความเพียงพอของครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานทะเบียน ($\bar{X} = 2.92$) แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในงานทะเบียนของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.91$) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานทะเบียน ($\bar{X} = 2.75$) ความเพียงพอของวัสดุ ($\bar{X} = 2.75$) ระยะเวลาที่ใช้ ($\bar{X} = 2.69$) การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 2.67$) ความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ และการจัดวิชาเรียนในระบบหน่วยกิต ($\bar{X} = 2.58$)

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ทะเบียนระบุปัญหาเพิ่มเติมดังนี้ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ด้านงานทะเบียน และมีชั่วโมงสอนมากเกินไป อาจารย์ผู้สอนส่งผลการเรียนช้า

3. เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา มีความเห็นว่า ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานด้านการวัดผล ($\bar{X} = 2.86$) ความเหมาะสมในการจัดระดับคะแนน ($\bar{X} = 2.86$) และการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดขึ้น ($\bar{X} = 2.86$) มีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวัดผล ($\bar{X} = 2.57$) ระยะเวลาที่กำหนดให้ครูส่งผลการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 2.57$) และแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในงานทะเบียนของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.50$)

นอกจากนี้ เจาหน้าทั่วคณการศึกษายังระบุปัญหาเพิ่มเติมดังนี้ ระเบียบการวัดผลบางเรื่องไม่ยุติธรรมสำหรับนักเรียน เช่น เรื่องการสอบแก้ตัว นักเรียนยังไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของคะแนนเฉลี่ยสะสม และปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลเป็นกลุ่มในกรณีที่ครูคนเดียวกันสอนทุกกลุ่ม เจาหน้าที่มีชั่วโมงสอนมากเกินไป

4. เจาหน้าที่ห้องสมุด เจาหน้าที่ห้องสมุดมีความเห็นว่า ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานห้องสมุด มีปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 3.25$) รองลงมาได้แก่ จำนวนหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่ ($\bar{x} = 3.08$) การจัดบริการห้องสมุดให้เหมาะสมกับหลักสูตรใหม่ ($\bar{x} = 3.00$) ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ ($\bar{x} = 2.83$) ขนาดของห้องสมุดต่อจำนวนผู้ใช้ ($\bar{x} = 2.83$) และงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x} = 2.83$)

นอกจากนี้ เจาหน้าที่ห้องสมุดยังระบุปัญหาเพิ่มเติมดังนี้ นักเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจห้องสมุด ทำให้เจาหน้าที่ต้องทำงานบริการเพิ่มขึ้น ห้องสมุดเปิดบริการตลอดเวลาไม่ได้ เพราะเจาหน้าที่ต้องสอนควย ควรมีสุนัขกลางโหลยหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ในแต่ละเขตการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลของการวิจัย

การสำรวจปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 1 พบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ ทั้งนี้ เพราะหลักสูตรฉบับใหม่ประกาศใช้เร็วเกินไป ทำให้ขาดการเตรียมการและการวางแผนงานเพื่อให้เกิดความพร้อมในการใช้หลักสูตร เป็นตัวการเตรียมบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์การสอนและเอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร นอกจากนี้หลักสูตรฉบับใหม่ยังใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร แบบเปลี่ยนแปลงจากระดับผู้บริหาร ซึ่งการพิจารณา การตัดสินใจ การวางแผนและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง มาจากบุคคลระดับผู้บริหาร เป็นส่วนใหญ่ ครูหรือผู้ใช้หลักสูตรประเภทต่าง ๆ ไม่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ทำให้เกิดช่องว่างขึ้นระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้ใช้หลักสูตร อันได้แก่ครูในโรงเรียนโดยตรง ช่องว่างนี้ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน และมีผลทำให้ครูขาดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามนโยบายของหลักสูตรใหม่ ด้วยเหตุนี้ การใช้หลักสูตรใหม่จึงประสบกับปัญหามากมายหลายด้าน ดังต่อไปนี้

1. การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน ได้แก่การระบุการกระทำ การแสดงออก หรือผลของการกระทำที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ควยตาไว้อย่างชัดเจน โดยใช้ข้อความที่ชัดเจน เข้าใจได้ทันที เป็นการจัดทำในระดับการสอน เพราะในการวางความมุ่งหมายของหลักสูตร จะมีลักษณะการเขียนอย่างกว้าง ๆ นำหลักสูตรมาใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการสอนในห้องเรียน จำเป็นต้องทำความเข้าใจและตีความหมายของความมุ่งหมายของหลักสูตรออกมาในรูปจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพื่อสะดวกแก่การนำไปปฏิบัติในห้องเรียน ทั้งยังเป็นหลักในการประเมินผลอีกด้วย การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ในขั้นแรกจะเริ่มค้นคว้าความมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะความมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหัวใจของหลักสูตร จะกำหนดอะไรต่อไปจะต้องเป็นไปตามความมุ่งหมายนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดประชุมสัมมนาอบรม ผู้ใช้หลักสูตรให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ดังจะเห็นได้จากการวิจัย

วิเวก ปางพุฒินนท์ "จุดหมายหลักการและโครงสร้างของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518" มิตรครู, (พฤษภาคม, 2518), หน้า -10.

ผู้บริหาร โรงเรียนในเขตการศึกษาส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร แต่ในระดับการสอน บุคคลสำคัญในการใช้หลักสูตรคือครู ผู้ที่ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ และต้องสามารถเขียนขยายลงมาในรูปจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กลับมีจำนวนมากที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม จึงเกิดปัญหาในเรื่องการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนขึ้นถึง 6 หมวดวิชา จาก 8 หมวดวิชาที่ทำกรวิจัย ได้แก่หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ และหมวดวิชาศิลปะปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ทวยเหตุที่อาจารย์ ยูดสอนในหมวดนี้มีปัญหาในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมากที่สุดนั้น อาจารย์ยูดสอนในหมวดวิชาจึงต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่มากที่สุดอีกทวย

ในกรณีที่อาจารย์ ยูดสอนซึ่งมีจำนวนถึง 6 หมวดวิชาจาก 8 หมวดวิชาที่ทำกรวิจัยประสบ กับปัญหาในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนี้ วิธีที่จะช่วยได้ในระยะเวลาอันสั้น คือจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้อาจารย์ ยูดสอนในหมวดวิชาเหล่านี้ อย่างเพียงพอและทั่วถึงซึ่งได้แก่หลักสูตร คู่มือหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และคู่มือการประเมินผลการเรียน แต่จากผลการวิจัย ปรากฏว่าเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรทุกประเภทในทุกหมวดวิชาไม่มีเลย หรือมีแต่ไม่เพียงพอเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มองเห็นภาพชัดเจนได้ว่าครูส่วนใหญ่จะต้องประสบความลำบากอย่างมากในการใช้หลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงใหม่นี้

2. ในด้านเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ของหลักสูตรใหม่นี้ ครูในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ประสบปัญหาการจัดเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน และครูในหมวดสังคมศึกษาประสบปัญหาการหาหลักฐานในสังคมมาใช้ในการสอนวิชาในสังคมศึกษา ทั้งนี้ เพราะตามความมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ จะเน้นในเรื่องให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตรประจำวัน และเข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงจำเป็นมากในการเลือกเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ย่อมต้องมีการวางความมุ่งหมายของหลักสูตร และเลือกเนื้อหาวิชาใหม่ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย แต่จากสภาพที่เป็นอยู่จริงเป็นการ

รวบรวมและคัดลอกเนื้อหาวิชาเก่าที่ใช้อยู่สอนใน 3 ภาคการศึกษาเดิมมาใช้สอนใน 2 ภาคการศึกษาใหม่
เท่านั้น ไม่มีการเลือกเนื้อหาวิชาใหม่ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย เป็นต้นว่าในหมวดวิชาสังคมศึกษา
มีเนื้อหาเกี่ยวกับการหาหลักฐานในสังคมมาใช้สอนวิชาสังคมศึกษา ค่ายเหตุที่หลักฐานต่าง ๆ ในสังคม
ปัจจุบัน แตกต่างจากสังคมสมัยก่อนมาก ดังนั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสังคมปัจจุบัน จำต้องมีการ
เลือกเนื้อหาวิชาและจัดทำแบบเรียนใหม่ พร้อมทั้งผลิตแบบเรียนให้เพียงพอแก่จำนวนผู้ใช้ด้วย

เนื่องจากการนำเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเก่ามาใช้ ทำให้ไม่สอดคล้องกับความ
มุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ นั้น ยังก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายประการ เป็นต้นว่า หมวดวิชาภาษาไทยเกิด
ปัญหาหลักสูตรกำหนดใหม่ การฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมง "การใช้ภาษา" ทุกคาบเวลา เพราะหลักสูตร
ใหม่ เน้นการฝึกทักษะ แต่เนื้อหาวิชาไม่อำนวย จึงทำให้เกิดปัญหา นอกจากนี้ก็มีปัญหาหลักสูตรใหม่
มีใ้ค้แบ่ง เนื้อหาวิชาวรรณคดีในวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาบังคับ ออกเป็นแต่ละ รายวิชาอย่างชัดเจน
เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้อยู่สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาสังคมศึกษา
หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาภาษาไทย และความเพียงพอของเวลาที่ให้นักเรียนค้นคว้าใน
หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาศิลปะศึกษา หมวดวิชา
พลานามัย หมวดวิชาภาษาไทย ทั้งนี้ เพราะหลักสูตรใหม่ เน้นการไปหาความรู้และทักษะ นักเรียน
จึงจำเป็นต้องรู้ทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นเหตุให้ครูผู้สอนต้องสอนเนื้อหาวิชาเก่า และเพิ่มการฝึก
ปฏิบัติมากขึ้น จึงทำให้เวลาในการสอนกับเนื้อหาวิชาไม่สมดุลกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรใหม่
เป็นการเรียนในระบบหน่วยกิต นักเรียนต้องรู้จักค้นคว้าเพิ่มเติม แต่เนื้อหาวิชาที่เรียนและการฝึก
ปฏิบัติก็มีมาก จึงไม่มีเวลาสำหรับค้นคว้า วิธีที่จะแก้ปัญหานี้ได้ คือ ปรับปรุงเนื้อหาวิชาใหม่ เลือก
เนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรให้หลาย ๆ ประการ ให้นักเรียนได้รับทั้งความ
รู้และมีทักษะในการปฏิบัติ

3. การนำหลักสูตรไปใช้ เกี่ยวข้องกับกิจกรรม 3 ประเภทได้แก่ การแปลงหลักสูตรไป
สู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและการสอน การแปลงหลักสูตรไปสู่การ
สอน ได้แก่ การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมดังโคลดลาวแล้วข้างตน ส่วนการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ
ภายในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณและบุคลากร

จากผลของการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 1 ที่เป็นปัญหามากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ บุคลากรทุกประเภทในการวิจัย ทั้งผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ มีความเห็นตรงกันว่า มีปัญหามากเกี่ยวกับความเพียงพอของจำนวนบุคลากร ผู้บริหารในเขตการศึกษา 1 ลงความเห็นว่า ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ มีปัญหามากที่สุด ดังนั้น จึงควรเร่งเพิ่มอัตรากำลังในเขตการศึกษา 1 เพราะขณะที่ทำการวิจัยนี้ ก็มีปัญหที่เกิดจากความเพียงพอของจำนวนบุคลากรมากมายหลายประการแล้ว เป็นต้นว่าการเปิดการสอนรายวิชาตามความถนัดและความสนใจของนักเรียนในหมวดวิชาศิลปศึกษา การเปิดสอนวิชาที่ต่าง ๆ ในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชาพละนันทน์ การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรมในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรใหม่จัดในลักษณะให้มีความยืดหยุ่น จึงจัดให้มีวิชาบังคับและวิชาเลือกสำหรับให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล แต่การเปิดวิชาต่าง ๆ ให้ครบตามความต้องการนั้น ต้องมีจำนวนครูพอเพียง ดังนั้น การขาดแคลนครูทำให้เป็นอุปสรรคใหญ่ประการหนึ่งที่จะทำให้หลักสูตรใหม่ไม่บรรลุผลสำเร็จ ปัจจุบันการเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ยึดจำนวนและความสามารถของครูเป็นหลัก มิใช่เปิดสอนเพื่อความต้องการของนักเรียน จากการไปส่งแบบสอบถามของผู้วิจัย พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูพละนันทน์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนละ 1 คน ทั้งที่วิชาพละนันทน์เป็นหมวดวิชาบังคับ และจำเป็นต้องมีวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัด ความสามารถ แต่เมื่อขาดแคลนครูหมวดวิชาพละนันทน์ในเขตการศึกษา 1 จึงมีปัญหาค้นหาการเปิดวิชาเลือกต่าง ๆ และจากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารบางคนไม่ได้จัดโปรแกรมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และบางคนไม่ได้ปฏิบัติเกี่ยวกับความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาที่พ ที่สอดคล้องความต้องการของนักเรียน เหล่านี้เนื่องมาจากการขาดแคลนครูทั้งสิ้น

นอกจากการขาดแคลนครูผู้สอนแล้ว ในเขตการศึกษา 1 ยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ทุกประเภทด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ที่แนะนำมีปัญหาเรื่องความพอเพียงของบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษาคอยเหตุที่หลักสูตรใหม่เป็นการเรียนในระบบหน่วยกิต มีโปรแกรมการเรียนให้นักเรียนเลือกตามความสามารถและความสนใจ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีครูแนะนำ คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกโปรแกรมการเรียนและเรื่องต่าง ๆ ต้องมีเจ้าหน้าที่ทะเบียน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน การเพิ่มถอนรายวิชา การโอนหน่วยกิต ต้องมีเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษาแบบหน่วยกิต และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่นักเรียน โดยเฉพาะในด้านการค้นคว้าเพิ่มเติม ผลการวิจัยพบว่าเขตการศึกษา 1 ขาดแคลนเจ้าหน้าที่เหล่านี้มาก ซึ่งอาจส่งผลให้การใช้หลักสูตรใหม่ในเขตการศึกษา 1 ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ๆ

นอกจากนี้ ทั้ง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ในเขตการศึกษา ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เจ้าหน้าที่ทะเบียน และเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษายังมีปัญหามากเกี่ยวกับงานทะเบียน การจัดวิชาเรียนในระบบหน่วยกิต งานวัดผลการศึกษา ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งใหม่มาก และอยู่ในระยะเริ่มปฏิบัติ ดังนั้น จึงควรมีการติดตามผลหลังการประชุม อบรม สัมมนาเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ อาจจะต้องตั้งผู้เชี่ยวชาญขึ้นในแต่ละเขตการศึกษา ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือหรือช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในงานทะเบียนของโรงเรียนนั้น กลุ่มโรงเรียน ควรจัดประชุมร่วมกันทำโดยอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญ มาเป็นที่ปรึกษาได้

ปัญหาใหญ่อีกประการหนึ่งในด้านการจัดการจัดมีจัดจจัยและสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้แก่การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา หัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่า มีปัญหา มากที่สุดในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาศิลปะศึกษา หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสังคมศึกษา ส่วนหมวดพละนามัย มีปัญหามากเกี่ยวกับความพอเพียงของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องกีฬาในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนและหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีปัญหามากเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ จะเห็นว่าตามหลักสูตรใหม่ได้วิชาภาษาไทย วิชา

สังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาพลานามัย เป็นวิชาบังคับ แต่ครูผู้สอนในหมวดวิชาเหล่านี้
ต้องประสบกับปัญหา เรื่องอุปกรณ์การสอนที่จะช่วยส่งเสริมการเรียน การสอนในหมวดวิชา ค่อยเหตุนี้
การใช้หลักสูตรใหม่ให้ได้ผลสมตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นต้นว่า มุ่งหมายให้นักเรียนได้มี
ความรู้และทักษะเป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การฝึกงาน หรือมีพื้นฐาน
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ หรือให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โรงเรียน
จำเป็นต้องจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอตามความต้องการ เพื่อใช้ในการเรียนฝึกฝนให้เกิดทักษะต่อไป

นอกจากการขาดแคลนอุปกรณ์ต่าง ๆ แล้ว โรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ยังมีปัญหาด้าน
สถานที่ โดยเฉพาะสถานที่ที่ฝึกทักษะฝึกงาน ฝึกปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้นว่า ห้องปฏิบัติการทาง
วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางพาณิชยกรรม ห้องศิลปะศึกษา ห้องปฏิบัติการ
ทางคหกรรม สนามแบดมินตัน เรือนเพาะชำ แปลงสาธิต โรงฝึกงาน โรงพลศึกษา จากผลการวิจัย
พบว่าส่วนมากมีแต่ไม่เพียงพอ และบางแห่งไม่มีเลย ดังนั้น ปัญหานี้ในระดับกลุ่มโรงเรียนอาจช่วยแก้
ปัญหาร่วมกันได้ โดยรวมกันใช้สถานที่ต่าง ๆ เป็นต้นว่า สนามหรือห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยแบ่งตาม
สภาพใกล้เคียงของแต่ละโรงเรียน การแบ่งสถานที่กันใช้จะช่วยทำให้นักเรียนของทุกโรงเรียนได้ใช้
สถานที่ฝึกทักษะต่าง ๆ ตามความต้องการได้

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
มีปัญหาเรื่องความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในหมวดมากที่สุด รองลงมาได้แก่
หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากเป็นกา
การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างกระทันหัน กระทรวงจึงควรจัดสรรงบประมาณพิเศษใช้ในการดำเนินงาน
ด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า ในหมวดวิชาภาษาอังกฤษควรมีห้องปฏิบัติการทางภาษาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ
ต่าง ๆ อย่างพอเพียง

กิจกรรมประการสุดท้ายซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากที่สุดในการใช้หลักสูตร ได้แก่การสอน
จากผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด ได้แก่การบรรยาย รองลงมาได้แก่การฝึก
ทักษะ การแบ่งกลุ่มคนควา และการฝึกปฏิบัติ ส่วนการสอนแบบโครงการ อาจารย์ผู้สอนใช้น้อยที่สุด

เนื่องจากหลักสูตรใหม่เน้นการใช้วิธีสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ครูจึงจำเป็นต้องใช้วิธีสอนหลายแบบ ตามลักษณะของเนื้อหาวิชานั้น ๆ แต่จากผลการวิจัยจะเห็นว่า การสอนแบบบรรยายมากเกินไป แม้แต่ในหมวดวิชา ศิลปศึกษา หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาภาษาไทย ล้วนแต่ใช้การบรรยายเป็นวิธีสอนมากที่สุดเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ในหมวดวิชาสังคมศึกษาในเขตการศึกษา 1 ไม่มีวิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมุติ ทั้ง ๆ ที่วิธีนี้มีประโยชน์ต่อการสอนในหมวดวิชาสังคมศึกษามาก เพราะสามารถช่วยให้นักเรียนรู้สึกและเข้าใจสภาพการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงด้วยตนเองได้โดยการสวมบทบาทนั้น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากการที่ครูสอนส่วนมากไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ไม่เข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากขึ้น ไม่เข้าใจลักษณะของการสอนแบบต่าง ๆ อย่างเพียงพอจึงไม่สามารถนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ อีกประการหนึ่งปัญหาวิธีสอนยังเกี่ยวข้องกับการจัดเนื้อหาวิชาที่มากเกินไปจนนักเรียนไม่มีเวลานึกทบทวน หรือฝึกปฏิบัติได้เพียงพอ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การจัดเนื้อหาวิชามากเกินไปแบบนี้เป็นการบังคับให้ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากขึ้น เพราะวิธีบรรยายทำให้ครูได้อธิบายข้อเท็จจริงหรือสาระเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ได้ครบในระยะเวลาสั้นกว่าที่จะใช้วิธีการอื่น นอกจากนี้ปัญหาการขาดแคลนครูปฏิบัติการสอนตามที่กล่าวแล้วก็มีส่วนไม่เอื้ออำนวยวิธีสอนแบบอื่น ๆ อีกด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงควรจัดการปรับปรุงเนื้อหาวิชา และอุปกรณ์การสอนให้พร้อมที่จะเอื้อการสอนวิธีต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลดีตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

4. การประเมินผล ปัญหาของอาจารย์ผู้สอนที่เห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาอังกฤษ รองลงมาได้แก่ การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาไทย ดังที่กล่าวแล้วว่า หลักสูตรใหม่เน้นการฝึกทักษะและการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ ดังนั้นในการประเมินผลจึงจำเป็นต้องประเมินผลด้านทักษะต่าง ๆ ด้วย ปัญหาที่มีสาเหตุสืบเนื่องมาตั้งแต่การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การจัดเนื้อหาวิชา และการนำหลักสูตรไปใช้ กรมวิชาการอ้างว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสามารถใช้เป็นหลักในการประเมินผลได้ ดังนั้นถ้าครูเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ก็สามารถนำจุดหมายแต่ละข้อมา

ประเมินผลได้ ดังเช่นการวิจัยพบว่าในมหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมากที่สุดนั้น หมวดนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะอีกด้วย ผลการวิจัยนี้ยอมรับเกณฑ์ที่วางจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นหลักในการประเมินผลได้ ดังนั้นจะจัดปัญหาทางการประเมินผล ของแก้ปัญหาคำการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมก่อน

ในด้านเนื้อหาวิชาในเขตการศึกษา 1 มีปัญหาด้านจำนวนเนื้อหาวิชากับเวลาที่ใช้สอน เมื่อเนื้อหาวิชาส่วนมากเน้นไปทางทักษะใด ครูก็สอนและประเมินผลแต่ทักษะนั้นมาก เพราะไม่มีเวลาที่จะฝึกทักษะอย่างอื่น ๆ อีกอย่างเพียงพอเพื่อจะทำการประเมินผล

ในด้านกานนำหลักสูตรไปใช้ ใ้แก่การสอน ครูผู้สอนใช้การบรรยายมากที่สุด ดังนั้นในการวัดผลครูจึงใช้วิธีการตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยมาก ส่วนการสอบปากเปล่า ครูผู้สอนใช้น้อยที่สุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ครูผู้สอนจึงประสบกับปัญหา การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะอันได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมหาวิทยาลัยภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาบังคับ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรก็บ่งว่า "ให้คำนึงถึงการใ้ษาภาษาไทยอย่างถูกต้อง" ดังนั้นถ้าสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การจัดเนื้อหาวิชาการสอนได้ ก็ยอมรับปัญหาการประเมินผลได้ เพราะเซเลอร์ (Saylor) และทาบ (Taba) กล่าวว่า กระบวนการขององค์ประกอบของหลักสูตรเหล่านี้ มีลักษณะต่อเนื่องและสอดคล้องกัน

5. การร่วมกับกลุ่มโรงเรียน จัดการประชุมสัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ มีปัญหามากในมหาวิทยาลัยศิลปปฏิบัติ มหาวิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพลาณามัย มหาวิทยาลัยภาษาไทย และมหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า การที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศแบ่งกลุ่มโรงเรียนในส่วนกลางออกเป็น 8 กลุ่ม ตามสภาพท้องถิ่น และที่ตั้งของโรงเรียน ในส่วนภูมิภาคออกจะเป็น 12 กลุ่ม ตามเขตการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนภายในกลุ่มได้ช่วยเหลือกันนั้น โรงเรียนในเขตการศึกษายังไม่เข้าใจถึงจุดประสงค์นี้ จึงมีปัญหามากเกี่ยวกับการประชุมร่วมกันภายในกลุ่มโรงเรียน และบางมหาวิทยาลัย ไม่ได้เข้าร่วมประชุม สัมมนา หรืออบรมครู ภายในกลุ่มโรงเรียน

อีกด้วย ดังนั้น เมื่อกระทรวงประกาศแบ่งกลุ่มโรงเรียนแล้ว ควรจะมีการติดตามผลการทำงานของกลุ่มโรงเรียนเป็นระยะ ๆ ไป ว่าการทำงานของโรงเรียนใดผลดีเพียงใด มีปัญหาใด เพื่อจะช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละเขตการศึกษาได้ตรงจุดยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ถ้าโรงเรียนในเขตการศึกษามาประชุม สัมมนา อบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ร่วมกันภายในกลุ่มโรงเรียนให้มากกว่านี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละโรงเรียนอาจจะไม่มากเท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นบางปัญหา กลุ่มโรงเรียนสามารถช่วยกันแก้ไขได้ โดยไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากหลักสูตรฉบับนี้เพิ่งเริ่มใช้เป็นระยะเวลาเพียง 1 ภาคเรียนเท่านั้น ดังนั้น จึงควรทำการวิจัยอีก ในระยะเวลาต่อไป
2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปในโรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา และโรงเรียนราษฎร์
3. ควรขยายขอบเขตกลุ่มประชากร โดยให้นักเรียนเป็นกลุ่มประชากรด้วย
4. ควรทำการวิจัยปัญหาของแต่ละหมวดวิชาให้ลึกซึ้งลงไป โดยมีคณะกรรมการประเมินผลการใช้หลักสูตร ของแต่ละเขตการศึกษา และแบบสอบถามอาจขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนกลาง ร่วมกับผู้บริหารและนักวิชาการต่าง ๆ
5. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำคะแนนที่ได้มาจากการสำรวจปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบปัญหาของทุกหมวดวิชา มาหากร้อยละ เพื่อให้ความความแตกต่างของปัญหาการใช้หลักสูตร ในด้านวิธีสอน วิธีวัดผล ความเพียงพอของเอกสาร สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ของทุกหมวดวิชา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น